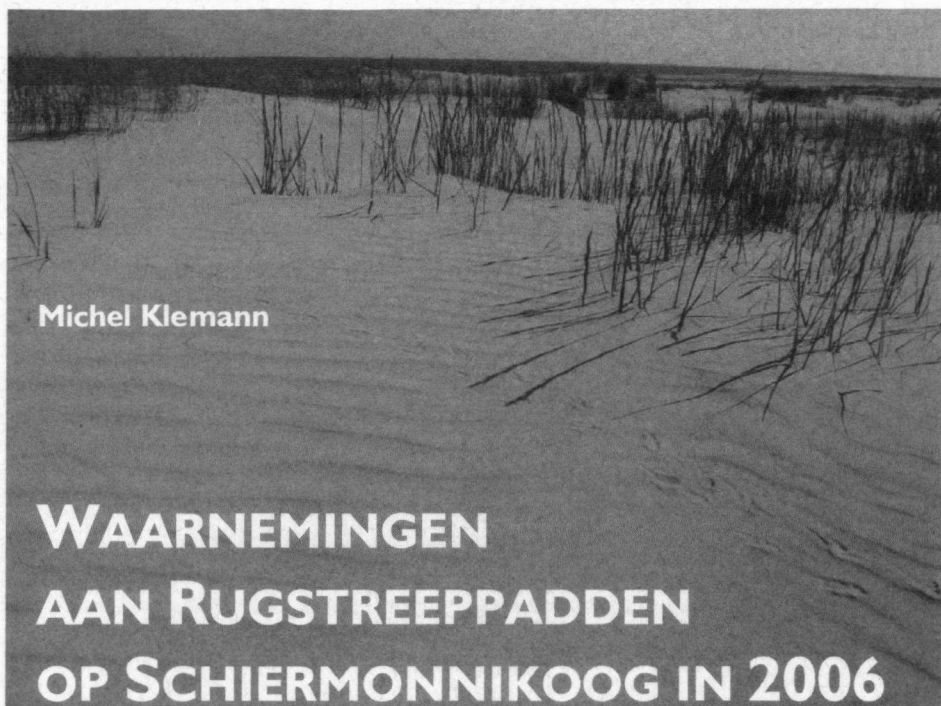

Tijdens een broedvogelinventarisatie in 2006, op de westelijke helft van Schiermonnikoog, kwam ik regelmatig Rugstreeppadden tegen. Niet alleen hoorde ik de beestjes roepen, ook alle stadia van ei tot volwassen pad liep ik tegen het lijf. Eind mei las ik een artikel over voortplantingsplaatsen van Rugstreeppadden op Schiermonnikoog (Veenvliet 2003). Kort samengevat kwam dat artikel erop neer dat potentiële voortplantingslocaties (open-waterlocaties) in 1999 driemaal bezocht zijn om uit te vinden of deze al dan niet gebruikt werden door Rugstreeppadden. De conclusie was dat het aantal potentiële voortplantingsplaatsen op Schiermonnikoog beperkt is. Mijn ervaringen voor wat betreft voorkomen en voortplantingsactiviteiten en locaties in 2006 waren heel anders, vandaar dit overzicht.

Methode

Rugstreeppadden *Bufo calamita* zijn niet gericht gezocht of gevangen op geselecteerde uitgezochte locaties. Het overzicht is een weergave van losse waarnemingen tijdens inventarisatiewerk en een iets gericht zoekbeeld naar de soort in de week van 1 t/m 5 juli 2006.

In 2001 had ik het grootste deel van het eiland al op broedvogels geteld; in 2006 kreeg ik de westelijke helft voor mijn rekening. Wat dat betreft kende ik het eiland al redelijk. In figuur 1 staat de grens van het in 2006 geïnventariseerde gebied aangegeven.

Voortplantingslocaties

Vogels tellen in de broedtijd gebeurt veelal op geluid. De zang van vogels is

een criterium om vast te stellen of een vogel het gebied geschikt vindt om er een broedpoging te wagen. Voor een soort als de Rugstreeppad geldt iets vergelijkbaars. Zo'n beestje komt aan op een plek waar water is en begint te roepen als het gebied geschikt genoeg is voor voortplanting. Die roep is bedoeld om vrouwtjes te lokken en voor jaarlijkse nakomelingen te zorgen. Dat zo'n poel uiteindelijk droog kan vallen, begrijpen ze niet. Net als Grutto's die ondanks hun leeftijd en ervaring maar niet lijken te snappen dat broeden in intensieve graslanden dodelijk is voor de jongen.

In natte jaren is het mogelijk dat tijdelijke voorjaarspoelen wel lang genoeg voldoende water bevatten om jongen te produceren. Het voorjaar van 2006 was

echter relatief droog en vergeleken bij 2001 was er beduidend minder oppervlaktewater aanwezig. Ondanks de relatieve droogte werden op de meest onverwachte plekken roepende Rugstreeppadden gehoord. Helaas heb ik niet consequent alle locaties waar Rugstreeppadden zaten te roepen opgeschreven. Tegen de tijd dat ik dat wel ging doen, riepen er al niet zoveel meer en waren veel plekken waar eerder nog padden zaten te roepen al opgedroogd. Wel heb ik die plekken half juni met behulp van kaartmateriaal, aantekeningen en geheugen opgetekend. Dit is uitgebreid met locaties waar begin juli larven of jonge padden zijn waargenomen (figuur 2). De grootte van iedere vlek op de kaart geeft niet aan om hoeveel dieren het gaat, maar toont de locaties die door een of meerdere Rugstreeppadden geschikt bevonden werd om als voortplantingslocatie te dienen. Bij een gedegen inventarisatie zal een verspreidingskaart ongetwijfeld nog meer locaties opleveren, met name op het strand. Alles bij elkaar loopt het aantal geschikte voortplantingslocaties in de vele tientallen. Zelfs in droge jaren zijn er voldoende voortplantingslocaties voorhanden om een grote populatie te garanderen.

Typen voortplantingslocaties

De Rugstreeppad op Schiermonnikoog heeft een ruime verspreiding er en zijn voor deze amfibie volop geschikte locaties voor de voortplanting. De enige 'bedreiging' is de uitbreiding van bos waardoor poelen en gloppen dichtgroeien. Anderzijds is het leefgebied over vele kilometers strand enorm vergroot.

Moerassige delen

langs de randen van de Westerplas

Langs de noordoost- en zuidwestkant van de Westerplas liggen ondiepe plassen en poelen. Deze zijn vanaf het fiets- en wandelpad vooral zichtbaar in het vroege voorjaar wanneer de waterstand hoog is en de begroeiing laag. Later in het seizoen onttrekken deze plasjes zich steeds meer aan het oog, maar ze zijn er wel degelijk. Bij een hoge waterstand zijn er relatief weinig maar grote poelen; in droge jaren meer, maar kleine poelen. Gezien de bij de Westerplas ruime verspreiding van roepende Rugstreeppadden, is succesvolle voortplanting hier waar-

schijnlijk een jaarlijks gebeuren.

Poldersloten

Sloten zijn op Schiermonnikoog beperkt tot de Banckspolder en het zijn er weinig. Slechts incidenteel bezocht ik die polder. Hier werden in ieder geval Rugstreeppadden gehoord in de sloot grenzend aan de Westerplas, helemaal in de oosthoek van de polder net ten noorden van de Herdershut en in de sloot bij het Groene Glop. Het voorkomen van Rugstreeppadden in poldersloten is algemeen op Ameland en Terschelling (eigen waarnemingen). De poldersloten van Schiermonnikoog voldoen mogelijk ook. Opvallend is dat ik ze uitsluitend heb horen roepen aan de (zandige) randen van de Banckspolder.

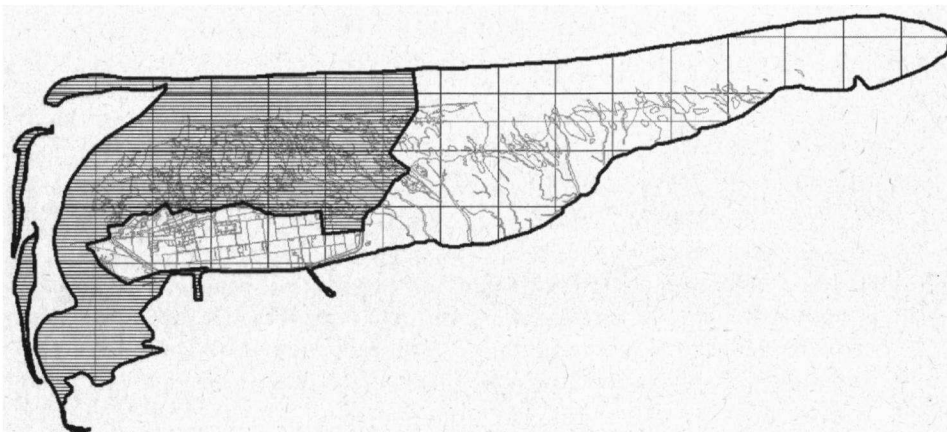
Poelen en vijvers

'Echte' kikkerpoelen zoals die op het vaste land veel zijn en worden aangelegd, ontbreken op Schiermonnikoog, maar zijn ook niet nodig. In een ronde poel in de Banckspolder, ten zuiden van het dorp met daarin een dichte rietvegetatie hoorde ik Rugstreeppadden roepen. Ook hoorde ik ze roepen in een kleine poel nabij het bezoekerscentrum evenals in een tuinvijver ergens in het dorp. In de tuinvijver bij de Kooiplaats zitten ze ook. In hoeverre voortplanting hier succesvol is, is mij niet bekend, maar ik zie geen redenen waarom die niet succesvol zou kunnen zijn. In het Deelerwoud op de Veluwe bijvoorbeeld trof ik in 1996 succesvolle voortplanting aan van Rugstreeppadden in platte betonnen drinkbakken voor Edelherten en Zwijnen en in de diepere regenplassen op bospaden.

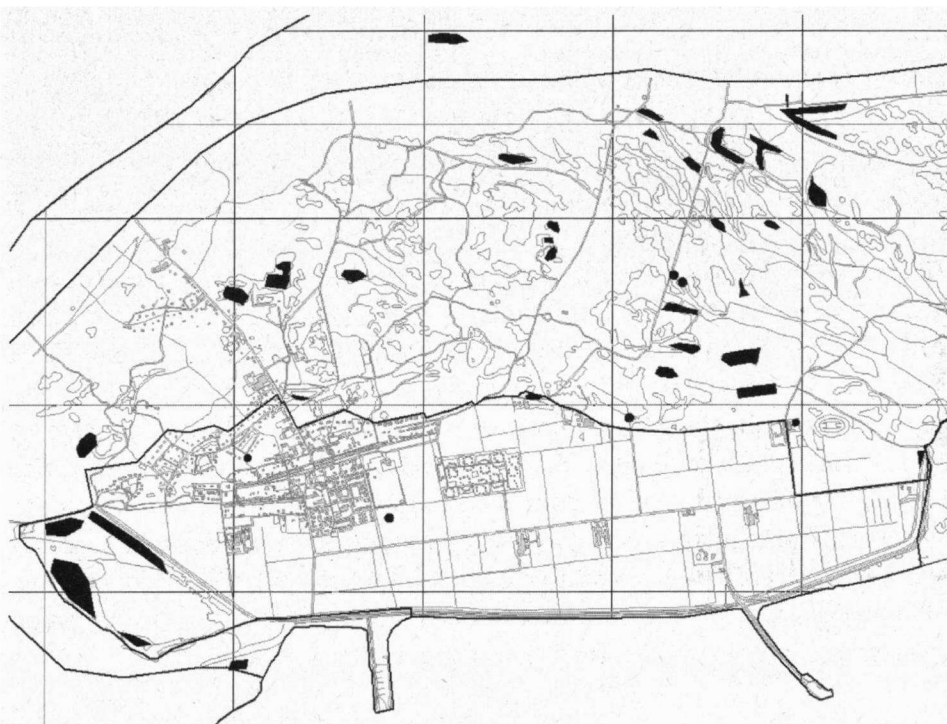
Gloppen

Mede als gevolg van stikstofdepositie zijn enkele 'gloppen' (de lage delen in de duinen waarin in het voorjaar water staat) de laatste decennia dicht gegroeid met bos. Soms kan hier nog een flinke laag water staan, maar nooit hoorde ik in een van deze bosjes Rugstreeppadden roepen. Een dichtgegroeide glop is blijkbaar ongeschikt als voortplantingslocatie. Openheid lijkt dus erg belangrijk.

Het Kapenglop wordt door maaien en plaggen opengehouden. In het voorjaar, toen er nog water aanwezig was, werden hier Rugstreeppadden gehoord. Een terreinbezoek op 5 juli leverde nog één plasje op met daarin enkele honderden

Figuur 1. Begrenzing van het in 2006 op broedvogels geïnventariseerde deel van het eiland.

Figuur 2. Vastgestelde (potentiële) voortplantingslocaties voor Rugstreeppadden op Schiermonnikoog in 2006.

larven en heel veel watervlooien.

Kooiduinplassen

Beide Kooiduinplassen bij de Kooiduinen zijn geschikte voortplantingslocaties voor Rugstreeppadden. Tijdens een korte zoekactie op 3 juli ging het bij de noordelijkste plas, de Kooiduinplas, om duizenden uitgekropen padjes. Eerder had ik daar ook al eisnoeren aangetroffen. Bij de zuidelijke Kooiplas zag ik tientallen jonge padjes.

Plas-dras graslanden

Op een aantal plekken werden tussen 20 en 24 mei op door de regen drassig geworden duingraslanden roepende paden gehoord. Zo ook op het duingras-

land grenzend aan de Westerplas, noordkant boerderij Florida, het duingrasland ten oosten van het Groene Glop en enkele van de duingraslandjes in de wijde omgeving van de Reddingsweg. Door opdroging waren de meeste van deze graslandjes dit jaar ongeschikt als voortplantingslocatie. Het is echter niet uitgesloten dat eventuele larven via afspoelend water terechtkomen in aangrenzend dieper water en alsnog tot volledige ontwikkeling komen.

Waterafvoeren

omgeving Reddingsweg

Zoals hiervoor al vermeld werden Rugstreeppadden gehoord in de langs de Reddingsweg grenzende afwateringen,

plassen en plas-dras graslanden. Gezien de hoeveelheid locaties kan het bijna niet anders of hier komen jaarlijks verspreid kleine Rugstreeppadjes aan land.

Strandvlakte

Tussen het Waterstaatspad en de Kobbeduinen ligt de Strandvlakte. Met springvloed kan het zeewater tot in de westhoek komen. In het voorjaar staat er over grote oppervlakten water op de strandvlakte, wat later grotendeels opdroogt waarna nog maar enkele plassen resteren. Toch werden in de westpunt en aan de zuidkant van de Kobbeduinen roepende Rugstreeppadden gehoord. Rugstreeppadden kunnen brak water

stante geratel van roepende Rugstreeppadden van het strand af komen. Het was al te donker en het geluid bleek verder weg te komen dan in eerste instantie gedacht. Daarom besloot ik hier later nog eens bij daglicht te gaan kijken. Zoals verwacht vond ik toen inderdaad eisnoeren.

In de buitendijkse rietveldjes ten zuiden van de Westerplas hoorde ik eveneens Rugstreeppadden. Hier blijft meer en langer water staan dan op het groene Noordzeestrand, maar deze hoek staat meer onder invloed van het zoute water. Een vergelijkbare situatie, maar dan over een grotere oppervlakte, bestaat ook op het Groene Strand van Terschelling,

tijd was daar over tientallen vierkante meters ondiep water aanwezig. Op 5 juli resteerde slechts één klein poeltje met daarin een paar honderd larven. Gezien de ontwikkelingsstadia van enkele Rugstreeppadjes (waarvan er al heel wat aan de wandel waren), was dit niet het enige succesvolle poeltje van Kapenglop; jonge padjes kon ik echter nergens vinden.

Rugstreeppadden in de stuifkuilen

Ten noorden van het Kapenglop liggen enkele stuifkuilen. Op zand is het hier eenvoudig sporen lezen. Als overdag de wind waait worden alle sporen gewist en bij windstil weer verschijnen 's nachts nieuwe sporen in het zand. Op 2 juli kwam ik in deze stuifkuilen een uitgebreid netwerk aan verse loopsporen tegen. De sporen werden intensiever rondom begroeiing en gingen van pol naar pol. Het lijkt erop dat Rugstreeppadden de pollen 's nachts afstropen op zoek naar insecten. In enkele gevallen gingen de loopsporen behoorlijk steil tegen de helling op. Springen is als kikker geen optie. Daarmee kom je geen meter verder en bovendien loop je het risico achterover weer naar beneden te rollen. Rugstreeppadden springen daarom ook niet, ze lopen, en dat kunnen ze in verhouding tot de Gewone Pad *Bufo bufo* razendsnel. Nergens kon ik ontdekken waar de beestjes zich op dat moment ophielden, maar dat ze zich ergens in het zand ingraven voor de dag begint is de meest voor de hand liggende (en wellicht enige) optie.

Rugstreeppadden op het strand

Op 24 mei ben ik het strand tussen paal 5 en 6 opgegaan waar ik twee dagen eerder Rugstreeppadden had gehoord. Daar trof ik al snel in een grote ondiepe plas van enkele tientallen vierkante meters (max. diepte circa 20 cm), in een halfbegroeid stranddeel, meerdere eisnoeren aan. Deze lagen op 200 meter ten noorden van de voet van de zeereep (AC: 207,1-612,9). Dit soort plassen zijn op meerdere plekken op het begroeide deel van het strand te vinden en het is aannemelijk dat het geschikte voortplantingslocaties zijn (hoewel springvloed of droogte succesvol 'uitlopen' in de weg kunnen staan).

Toch zijn er ook bij het droogvallen van deze ondiepten mogelijkheden. Verspreid op het strand, zijn door stroming

Rugstreeppad

foto: Michel Klemann

verdragen en zijn blijkbaar in staat zich in dit gebied voort te planten.

Buitendijkse gebieden

Tot mijn verrassing bleek het brede strand in slechts enkele jaren tijd nog breder te zijn geworden en over grote oppervlakten te zijn begroeid. De broedvogelbevolking bestond in 2001 nog voornamelijk uit Scholeksters en Stormmeeuwen; in vijf jaar tijd was deze uitgebreid met onder meer Kieviten, Tureluurs, Wulpen, Graspiepers en Veldleeuwiken.

Tijdens een houtsnipinventarisatie op 22 mei hoorde ik in de late schemering, vanaf de noordkant van het bos, het con-

eveneens in de zuidwesthoek van het eiland. Dit gebied op Terschelling is wel groter, maar een rijke voortplantingsplaats voor Rugstreeppadden. Dat zou ook goed het geval kunnen zijn met de buitendijkse rietveldjes bij de Westerplas. Het gebied is echter niet intensief bekeken.

Bijzondere waarnemingen

Larven in de Kapenglop

De Kapenglop is een laagte ten oosten van de Badweg waarvan een deel vrij recent is geplagd. Op 20 mei hoorde ik hier Rugstreeppadden roepen. Rond die

met hoog water, enkele diepere putten in het zand uitgesleten waarin het water lang blijft staan. Enkele van die putten worden aangevuld met helder kwelwater zoals ik zelf eenmaal vaststelde. Eieren die hierin afgezet worden of terechtkomen, maken een goede kans. Deze putten op het strand heb ik niet intensief afgezocht. In natte zomers zouden er wel eens duizenden jonge padjes op het strand kunnen opgroeien, in droge jaren misschien niet één.

Op 2 juli bezocht ik de strandplas opnieuw. De plas was inmiddels opgedroogd en in eerste instantie wees niets meer op de aanwezigheid van padden. In de wetenschap dat Rugstreeppadden zich prima thuis voelen op het strand ben ik op zoek gegaan naar sporen in het zand. Op het begroeide deel zijn loopsporen niet terug te vinden. Bovendien kunnen Rugstreeppadden zich daar slecht ingraven vanwege de wortelmat en een te natte bodem. Maar enkele tientallen meters noordelijker, waar de eerste stuifduintjes ontstaan, kwam ik meteen loopsporen tegen en meer dan verwacht. Het patroon van sporen was identiek aan wat ik ook in de stuifkuilen bij het Kapenglop en al eerder in 2002 op Terschelling aantrof. Ik heb nog even kort gezocht of ik niet ergens een exemplaar kon vinden onder aanspoelsel of weg gegraven in het zand, maar tevergeefs. Aanspoelsel lag er niet en je weet echt niet waar te beginnen in de hectares met golvend wit zand. Het meest noordelijke loopspoor bevond zich op AC 206,97-613,10; dit is waarschijnlijk de meest noordelijke Rugstreeppadwaarneming ooit in Nederland.

Om enigszins een idee te hebben van de aantallen loopsporen heb ik ter hoogte van Y-coördinaat 612,9 over een lengte van 500 meter de loopsporen in het zand geteld. Daarbij ben ik begonnen op X-coördinaat 207,1 en liep in westelijke richting tot X-coördinaat 206,6. Over deze lengte kruiste 39 keer een spoor mijn pad: 22 keer richting zee en 17 keer richting duinen. In tegenstelling tot wat ik op Terschelling vond was er geen sprake van een verplaatsing in één bepaalde richting, maar leken het min of meer een willekeurige 'wandelingen' (lees strooptochten) in alle richtingen. Langs de voet van de zeereep zag ik over een

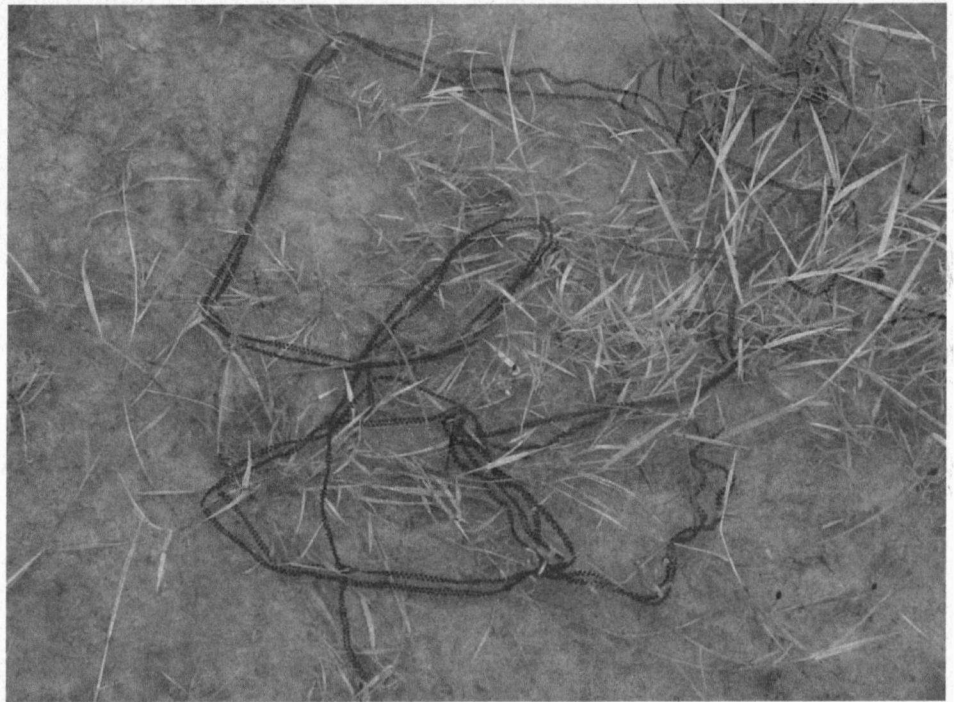
lengte van een paar honderd meter geen enkel spoor. De strandvlakte met z'n ondiepe poelen en het losse zand is een leefgebied waar Rugstreeppadden foerageren, dekking vinden en zich proberen voort te planten.

1.000-den jonge padjes

De eerste jonge Rugstreeppadjes kwam ik bij toeval tegen op 2 juli in een droogvallende poel bij de 'begrazing'. Deze poelen worden ook wel Beltplas genoemd. Terwijl de zon al ver gezakt was, trof ik langs de oevers van de noordelijkste plas duizenden kleine padjes aan. Ik telde meer dan 100 padjes per strekken-de meter oever en deze plas had een

jes dus toe. Door de prut van de droogvallende oever kwam ook een Kleine watersalamander *Triturus vulgaris* de kant op gekropen.

Het was verrassend om te zien wat een grote tong er in zo'n klein beestje zit en hoe effectief ze vliegjes kunnen vangen. Langzaam lopend en voorzichtig rondkijkend gingen ze in de aanslag wanneer ze vlakbij een vliegje waren, bleven even doodstil staan en kaptten vervolgens hun tong uit. Het ene na het andere vliegje verdween zo naar binnen. Wat me verbaasde was het grootteverschil: sommige padjes waren al heel dik (waren die al wat langer op het land?) en andere erg

Eisnoeren van de Rugstreeppad

foto: Michel Klemann

omtrek van bijna 150 meter, dus reken maar uit. De padjes liepen razendsnel van me weg, maar werden weer snel rustig toen ik me niet meer bewoog. Het leek alsof ze 'vast' zaten aan de poel: te groot om terug het water in te gaan en te kwetsbaar om het droge dungebied in te trekken. Met een dagtemperatuur van 30°C was de omgeving kurkdroog en te heet geworden voor deze kleine beestjes. Door het droogvallen van de poel werd de oeverzone met natte bodemprut steeds breder. Op deze natte bodem kwamen duizenden kleine vliegjes af die door de padjes gegeten werden. Met het droogvallen van de poel nam het oppervlak foerageergebied voor jonge pad-

mager (waren deze pas net op het land gekropen of kregen die niet genoeg vliegjes binnen?).

Twee dagen later bezocht ik de Beltplas opnieuw, ditmaal wat vroeger op de avond (20.30 uur) in de hoop dat de bodem niet opnieuw bedekt zou zijn met jonge padjes. Er zijn drie poelen. Bij de noordelijkste waren alweer 100-den padjes aan het foerageren, maar lang niet zoveel als twee dagen eerder. Een groot deel zat nog verstopt in de begroeiing naast de poel, onder Kruiwilg *Salix repens* en in graspollen. Als je met je hand door zo'n graspol ging, kwamen ze er met tientallen tegelijk aan alle kanten uitzetten.

Kleine zilverreigers op Schiermonnikoog

foto: Michel Klemann

De middelste poel was droog gevallen. Of hier ook larven zijn groot geworden is niet duidelijk. Wel waren er enkele tientallen padjes op de drooggevallen bodem aan het foerageren, maar die kunnen ook uit de noordelijke poel gekomen zijn.

Langs de zuidelijke poel kon ik slechts met moeite enkele padjes vinden; mogelijk waren ook deze afkomstig uit de noordelijke poel 70 m verderop. In het

water zaten nog honderden larven, in tegenstelling tot de eerste poel waar nog maar amper een larf te vinden was.

Terwijl volwassen Rugstreeppadden heel goed uit de voeten kunnen in droog zand, was dat voor de jonge dieren toch een stuk moeilijker. Tussen de plassen in is de afgegrasde laagte kort begroeid met onder meer grassen, zeggen, Kruipwilg *Salix repens*, Tormenti *Potentilla*

erecta en Kleine zonnedauw *Drosera intermedia*. Dit was, samen met de droogvallende oevers, dé foerageerplek bij uitstek voor de jonge padjes. In het nabijgelegen droge zand vond ik geen jonge padden of zelfs maar sporen daarvan.

Het leek duidelijk. Jonge Rugstreeppadden houden zich overdag schuil tussen vochtige begroeiing en volwassen dieren graven zich in het zand in. Voor dekking overdag is een combinatie van droog, open en los zand voor volwassen dieren en een vochtige vegetatie voor jonge dieren van belang. Kleine padjes foeragerden op de droogvallende oeverzone zonder of met weinig begroeiing op de miljoenen kleine vliegjes, of in een heel korte vegetatie waar ze goed uit de voeten kunnen. Volwassen dieren hebben vanwege hun grotere formaat wat meer mogelijkheden.

Verstoort onder het wier

Op 5 juli, mijn laatste dag op het eiland, besloot ik nog eens bij één van de poelen ten noorden van het bos te gaan kijken waar ik in het voorjaar Rugstreeppadden had horen roepen. Toen bevatte de poel behoorlijk veel water en het aangrenzende gemaaide duingrasland stond deels blank. Het leek een mooie voortplantingspoel. Het hele gebied stond nu echter droog: de grond was vochtig en zompig, maar er was geen oppervlaktewater meer aanwezig. Op mijn hurken zocht ik tussen de begroeiing naar eventuele jonge padjes en ontdekte dat er een bijzonder biotoop was ontstaan.

In het voorjaar stond er water op het nogal ijle rietveld. Dit was de plek waar ik Rugstreeppadden had gehoord. Rietvelden in dit type duin groeien vaak niet hard en het Riet *Phragmites australis* wordt niet zo hoog. In het ondiepe en relatief warme water was wier gaan groeien. De poel was drooggevallen en het wier opgedroogd tot één grote bodembedekkende plak. Terwijl het wier steeds verder was opgedroogd, was het in stukken gescheurd, zoals ook opdrogende modder scheurt. De vegetatie was doorgroeid en had de plakken opgedroogd wier enkele centimeters omhoog getild. Daaronder was een ruimte ontstaan van enkele centimeters.

Toen ik een plak wier wegtrok zag ik meteen een Kleine Watersalamander en,

Kooiduinenplas, voortplantingsgebied van de Rugstreeppad

foto: Michel Klemann

twee stukken wier verder, ook een Rugstreeppad. Het was duidelijk dat onder dit oppervlak van honderden vierkante meters opgedroogd en opgedrukt wier, een ideale schuilplaats was ontstaan. Onder de beschutting van de opgedroogde wierplakken droogt de bodem niet zo gauw verder uit en is de luchtvochtigheid hoog. Padden en salamanders zijn er grotendeels onzichtbaar en er is eten genoeg in de vorm van allerlei insecten. Op deze plek waren dit jaar waarschijnlijk geen jonge Rugstreeppadden uitgekropen, maar er was wel een prachtige overlevingsplek voor volwassen dieren ontstaan die het volgend jaar opnieuw kunnen proberen.

Situatie bij de Kooiduinplassen

In de Kooiduinen liggen twee plassen waarvan de noordelijkste Kooiduinplas heet en de zuidelijkste Kooiplas. Op 23 mei trof ik in de Kooiduinplas, in het hoekje waarvan de oevers worden begraasd, eisnoeren aan. Bij een volgend bezoek op 15 juni vlogen van deze plek twee Kleine zilverreigers weg. Van snoeren of larven was op deze plek niets te zien. Waren de zilverreigers hier larven aan het eten of juist één van de vijanden van de Rugstreeppad, de Stekelbaars? Waarschijnlijk beide.

Een paar weken later, op 3 juli, bleek dat de Rugstreeppad zich hier toch succesvol voortplant. In de vegetatie langs de oever kwam ik honderden padjes tegen. In het begraasde hoekje zaten ze met tientallen bij elkaar verstopt in graspollen. De situatie van het onbegraasde deel vond ik echt geweldig. Hier ligt langs de oevers dood plantenmateriaal half in het water waar Riet doorheen groeit evenals veel Waternavel *Hydrocotyle vulgaris*. De

padjes zaten verspreid tussen het dode plantenmateriaal, half in het water met de bladeren van de Waternavel als parasolletjes boven hun hoofd. Zo waren ze beschermt tegen zon en oververhitting, uit het directe zicht van predatoren en met volop eten in de vorm van muggen en vliegjes in de buurt.

Van de Kooiplas heb ik op 3 juli een klein stuk oever afgezocht. In eerste instantie vond ik hier niets. Op de droogvallende oever was een laag natte bladeren aanwezig waartussen ze zich goed zouden kunnen verstoppen, maar ik zag er geen. Even verderop tussen het gras onder een wilg zaten er een twintigtal verstopt en weer een stukje verder, op een plek waar de schapen en paarden kwamen drinken, trof ik verschillende padjes aan onder enkele blokken hout. Ook deze plas bleek een succesvolle voortplantingslocatie te zijn, terwijl ik me van beide plassen niet kan herinneren er ooit Rugstreeppadden te hebben gehoord.

Overige locaties

In de Berkenplas heb ik in 2006 geen Rugstreeppadden gehoord en evenmin eisnoeren of larven gezien. Wel lagen er eenmaal twee dode volwassen dieren in het water (datum onbekend).

Op de Ijsbaan heb ik ook geen Rugstreeppadden gehoord. Een korte zoekactie leverde begin juli geen jonge exemplaren op. De plas was op dat moment vrijwel drooggefallen en wat resteerde was een dikke modderbodem met een snel groeiende vegetatie.

Op 4 juli vond ik aan de zuidkant van de Binnenkwelder zes relatief kleine Rugstreeppadden (mogelijk uit 2005) in een veerooster op het kwelderpad (AC: 209,3-611,1). En op 5 juli zag ik een heel

jong uitgelopen padje op het Johannes de Jongpad (AC: 208,9-611,9).

Kleine zilverreigers

Er worden in toenemende mate Kleine zilverreigers op Schiermonnikoog waargenomen. De soort is er de laatste tien jaar een jaarlijkse broedvogel geworden. Zowel Kleine zilverreigers als Rugstreeppadden houden zich graag op in ondiepe zanderige poelen met zoet of brak water. Mogelijk vormen de larven van Rugstreeppadden, wanneer massaal aanwezig, een belangrijke voedselbron voor de zilverreigers. Anderzijds eten zilverreigers ook veel visjes en larven van libellen e.d. De predatie van Kleine zilverreigers op deze soorten zorgt ervoor dat geen van de in de kleine poeltjes aanwezige waterbeestjes ooit de overhand zal krijgen aangezien ze altijd het meest vangen wat er het meest is. De aanwezigheid van Kleine zilverreigers zorgt er mede voor dat de soortensamenstelling van amfibieën, visjes en insecten in de poeltjes gegarandeerd gevarieerd blijft. Mogelijk zorgt de Rugstreeppad met de duizenden jongen voor een belangrijk aandeel in het voedselpakket van de zilverreigers en levert daarmee behalve direct, ook indirect een belangrijke bijdrage aan de soortenvariatie in het ecosysteem van Schiermonnikoog.

Tot slot

Wanneer je aan de beheerder van het Nationaal Park Schiermonnikoog, Otto Overdijk, vraagt "Hoeveel Rugstreeppadden zitten er op het eiland?" krijg je het stellige antwoord: "één miljoen". Mijn ervaring is dat dat in goede jaren best wel eens waarheid zou kunnen zijn.

Literatuur

VEENVLIET, P. 2003. Voortplantingsplaatsen van Rugstreeppadden op Schiermonnikoog. *Twirre* 14 (2): 63-65.

Michel Klemann
Het Zwanevlot 106
7206 CE Zutphen
tel.: 0575-573873
e-mail: m.klemann@chello.nl